

יותר טוב מגן עדן!

בס"ד, תקשור עם דניאל, ירושלים, י"ט שבט תשע"ה

**מתוך הספר "שבחו של אהרן", תולדות רבי אהרן ראטה זצוק"ל בעל השומר
אמונים וטהרת הקודש, פרק י"ז: - "שנת ת"ש, לך כנוס את כל היהודים".**

רבנו הקדוש אמר תמיד לתלמידיו, וכן כתב בכמה איגרות, כי ליבו מפחד מאד משנת ת"ש. ולכן רצה להקדים נסיעתו לארץ ישראל לפני כן. וכן היה כידוע מהגזירות הנוראות בשואה. ותמיד כמה ליבו הטהור לאסוף עם רב וגדול מעם-ישראל הקדוש, ולזעוק, ולצעוק לה' שיבטל הגזירה הנוראה. והלך לדבר עם כמה מגדולי-ישראל שהיו אז בחוץ-לארץ, והציע להם והסביר להם כי היות והגזרות מתחדשות מיום ליום ועם הקודש נמצא בצער ובמצוקה גדולה, אז כדאי שיתאספו בכל עיר ועיר ויעשו עצרות רבתי-עם, ויעקו זעקה גדולה ומרה בתפילות ובתחנונים שיקרע הקב"ה רוע גזר דיננו, ואין כחנו אלא בפה, ואולי יוכלו לבטל את הגזירות הנוראות. אך דעתם לא נחה מדברי רבנו הקדוש, ודחו את דבריו הק, ואמרו לו שלא צריך להכניס פחד ויראה בלבם של ישראל. (ר' חיי מוהר"ן אור רע"ז) ורבנו הקדוש ראה שלא קבלו את דבריו, החליט לכל הפחות להציל את עצמו ובני ביתו ולעלות לארץ הקודש, ולחונן עפרה הקדוש בכל מיני מסירות-נפש (ואחר כך פרצה מלחמת העולם השנייה כידוע).

ואנחנו שוב באותו מצב. פעם נוספת אנחנו באותו המצב. יענקל'ה ישן - והבית בוער, ואין מי שיצעק לשמים. ויענקל'ה - זה יעקב, עם ישראל. נכון שרק ה' יכול להציל את עם ישראל, אבל אנו חייבים לעשות את ההשתדלות שלנו, ולצעוק ליענקל'ה להתעורר. **ורמב"ם הל' תשובה פ"ג: צנדרמים הקיצו מתרדמתכם...!**

אנחנו שמענו מכל מה שכולם כותבים על המצב שלנו, המצב הקשה - באמת קשה, ואנחנו צריכים לדעת את זה, כי רק כשאנחנו נרגיש באיזה מצב קשה אנחנו - אז אולי אנחנו נתעורר ונצעק לשמים, ונבין מה העיקר ומה הטפל. שהעיקר - זה קדושה, והטפל - זה חתונות גדולות ויקרות ומלאות פריצות. **ומאמרו של מוה"שלה: "כדאי שתהיו רציניים"** אנחנו צריכים לדעת באיזה מצב קטסטרופלי אנחנו נמצאים בכדי לדעת שאנחנו צריכים לצעוק לשמים. אבל עכשיו, אני חושב שכל אחד כבר יכול לדעת. ואם הבן-אדם לא רוצה לדעת - אז אפשר לקרוא עוד פעם את **התקשורים שלנו.** אפשר להתקשר למספר (המוקד הטלפוני) שם אפשר לשמוע את כל התקשורים שלנו, להסתכל בנבואות שכמעט כולם כבר התקיימו ורק הסוף עוד לא התקיים, וזה יהיה עוד מעט, בעזרת ה'.

אני רק רוצה להגיד לכם איך להציל את עצמכם.

דבר ראשון, שאמרנו אותו הרבה פעמים - ה' לא ישאיר אף נשמה יהודית אמיתית. כל נשמה שעמדה בהר סיני - תינצל **וישעיהו כ"ז: ואתם תלקטו לאחד אחד בני ישראל...** ולא משנה כמה רחוקה היא. הנשמה הזו יקרה ביותר לקב"ה, וה' לא יעזוב אותה בשום-פנים-ואופן. אבל מי שרחוק ולא רוצה לדעת, לא רוצה לקשור קשר עם הקב"ה, אבל הנשמה שלו היא נשמה של יהודי-אמיתי, ה' יציל אותו, ה' ימשוך אותו בכוח, הוא ירביץ לו, הוא יעלה אותו, הוא יוריד אותו **ועמוס ט': וְהִנְעוּתִי אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל כְּאִשֶּׁר יִנְעַע פְּבַרְהָ... וְלֹא יִפֹּל צִרֹר אֶרֶץ...** הוא יעלה אותו שוב, עד שיקבל ויבין שה' הוא הכל-יכול, עד שיקשור את הקשר החשוב הזה עם הקב"ה, עד שהוא יאמין שה' יצר את הכל, גם את אותו יהודי וגם את הנשמה שלו, עד שהוא ירגיש את הנשמה שלו, עד שהנשמה הזו תתגעגע לקשר עם הבסיס שלו - הקב"ה **ומזמור ס"ג: דְּבַקָּה נַפְשִׁי אֶתְרִיד...** ואז כל יהודי אמיתי ינצל.

יש ערב רב, ובכל יהודי יש קצת ערב רב, כי הערב-רב התערב בכל עם ישראל. הערב רב לא עמדו מתחת להר סיני. כאשר הקב"ה הרים את הר-סיני מעל עם ישראל - הערב רב עמדו בצד ולא נכנסו מתחת להר סיני ואמרו "נעשה ונשמע" **וזה"ק נשא דף קכ"ח.** הם אף פעם לא היו חלק מעם-ישראל ממש. אמנם הם התמזגו לתוך העם ונהיו 'חלק', אבל רק באופן שטחי. לפי הדין הם יהודים, אבל הם - לא. הם ערב-רב

אבא, העולם נהיה יותר ויותר משוגע, מטורף **ויונה א': כִּי הִים הִלֵּךְ וסַעַר עֲלֵיהֶם...** אני לא יודע, אין לי מספיק מילים מתאימות כדי לתאר את הבלאגן שיש בעולם. **ורמיהו ד'** אנחנו רואים בכל מקום את הרישעות יוצאת החוצה, מתגלית, יוצאת בכמויות אדירות **ומזמור י"ד: הִכַּל סָר יִתְרוּ נְאֻלְחוּ... חֶלֶק צו. הַיִּקָּר יְעוּת',** וכבר אי אפשר להאמין כמעט לאף-אחד **ורמיהו ט': משקרים לנו מכל הכיוונים.** אין לי מילים לתאר את זה. לא חלמתי, אפילו שידעתי שאנחנו לפני הגאולה-השלימה, אבל לא הבנתי שזה יכול להיות כל-כך מבלבל, כל כך רע, שאנשים יכולים לשקר, לעשות הצגות ולהביא את העולם לקריסה כלכלית, שיכולים להיכנס לחשבונות שלנו בבנק ופשוט להוציא מה שרוצים **ותרגום ר"פ נח: צִמְלִיא אָרְעָא חֲטוּפִין.** מי היה מאמין שתנועות הניאו-נאצים (הנאצים החדשים) עולות כיום שוב בארצות כמו: גרמניה, אמריקה, אנגליה, צרפת, אוסטרליה, וכו', וגורמים לאנטישמיות מעל ומעבר יחד עם המוסלמים. **ובפרוזה רשעים...** ע"י פרקי ד' אליעזר פרק י"ט. מי יכל להאמין שתהיה קבוצה שעורפת ראשים כמו קצבים, ומשתמשים בדמיון שלהם בשביל לגרום למוות בצורה כל-כך קשה כמו שעשו עם הטייס הירדני - שרפו אותו חי בתוך כלוב. כבר שכחנו שכך היו הקתולים רוצחים יהודים שלא מוכנים להתנצר **וכי אֵכָל אֶת יַעֲקֹב, פִּסְחִים פּוּ: גִּזְרֹת אֲכֹרִיּוֹת אֲדוּם, ע"ש.** מי היה מאמין שבימינו נעשים כאלה מקרי רצח אכזריים, ובלי בושא - הרוצחים מצלמים ומפרסמים את זה בכל העולם.

אבא, עם-ישראל רואה את זה, ולא רק עם-ישראל, כל העולם רואה את זה, אבל רוב העולם ישן ולא רוצה לדעת. יש כמה שמבינים מה שהולך, ומה הן התוכניות של הרשעים **ומזמור ק"מ: מֵאֲוִי רִשְׁעִי, ע"ש,** ואיך שהם כבר השתלטו על רוב העולם, אבל לא רוצים לדעת. אני לא דואג לגויים, שהם הרוב העצום בעולם, הרשעים שביניהם יעלמו, אני רק דואג לעם-ישראל. **ועם-ישראל, לרוב, ישנים, אבא, ישנים שינה עמוקה - וקשה להם להתעורר** **וכי נִסָּף עֲלֵיכֶם ה' רִיחַ תְּרִדְמָה, וְיִצְעַם אֶת עֵינֵיכֶם...** מה אפשר לעשות, אבא, מה אפשר לעשות?... כואב לי הלב.

אתה יודע, אבא, לפני מלחמת-העולם-השנייה, התאספו רבנים להחליט מה לעשות. המצב כל-כך קשה, הנאצים הולכים לכבוש את העולם, ח"ו, ומה אנחנו עושים?! הם רוצים להרוג את היהודים! אז מה עושים?...

אספו את כל הרבנים הכי-חשובים כדי לחשוב מה לעשות. האחד אמר להגיד תהילים כל יום, אחד אמר להגיד וידוי כל יום, כל אחד אמר משהו. האחרון שדיבר היה הרב של פונובוי' זצ"ל. הוא אמר כך: **יש בית שנשרף, הלהבות עולות עד לשמים, אנשים רצים ורצים, ונדוד להם שיענקל'ה עוד בפנים, ישן. יענקל'ה ישן - והוא יכול למות, אבל אי-אפשר להיכנס לבית כי האש חזקה מאד, וצריכים להעיר את יענקל'ה. אז אחד אומר: 'בוא נגיד תהילים', אחד אומר 'נבקש מה' להציל אותנו'. אבל הוא ישן! לא צריכים לעשות את כל הדברים האלה. צריכים לצעוק: 'יענקל'ה תתעורר! תתעורר, יענקל'ה! תתעורר! תצא החוצה, יענקל'ה!' **ומה לך נרדם?... קום קרא אל אֱלֹהֶיךָ...** זה זמן של לפני מלחמה. אנחנו בסכנה. זה לא מספיק להגיד תהילים. צריכים להעיר את כולם. הם ישנים איך אפשר להציל אותם? צריך לצעוק לשמים! לבכות! לצעוק ולעשות תשובה! זה הדבר היחיד שיכול להציל אותנו!"**

אבל זה לא היה, לא התאספו. כל אחד התפלל בלב וביקש, אבל לא התאספו ביחד לעשות תשובה, לבכות, לעשות תפילת יום-כיפור קטן. לא! **וישעיהו מ"ב: וְתִלַּחֲטוּהוּ מִסִּבֵּי וְלֹא יָדַע, וְתִבְכְּרוּ בּוּ וְלֹא יֵשִׁים עַל לִבּוֹ.** טוב, זה הכל מן השמים.

נשארה רק דרך אחת להצילינו! שלום בינינו ובין אבינו שבשמים... רבי אלחנן וטרמן זצ"ל בספרו 'עקבתא דמשיחא'

בכל זאת. והערב רב הזה, שרוב מהותו היא של ערב רב - יעלם. ואמרנו את זה הרבה פעמים. שיהיה ברור. הם יעלמו יחד עם כל הרשעים. ויחזקאל כ': 'באשר נשפטתי את אבותיכם במדבר ארץ מצרים... והעברתי אתכם תחת השבט, והבאתי אתכם במסרת הברית: ובריתי מכם המרדים והפושעים בי...'. אבל שלמה להגרי"א פרק י"א, ס' הקדו"ש ש"ז מ"פ"ה. ור' ספר מעוז הדת לר' יהושע העליר זצ"ל ס"פ ט"ו. בשלב מסויים זה יראה לנו כאילו שהרשעים מנצחים, אבל ה' יהפוך את הכל, משיח יגיע, הכל יתהפך, ונראה את הגאולה השלמה ור' אגרת הנחמה לרבינו מימון, בפ"י עה"פ 'בפקדן יצין ותלף'.

אבל אנחנו, עם ישראל, כדי להגיע לזה - אנחנו חייבים לצעוק לשמים, להתבודד עם ה'. אנחנו לא יכולים להילחם נגד הרשעים האלה פנים-אל-פנים, אנחנו חלשים מדי, אין לנו את הכח הזה. הם מאד חזקים, אך לא מבחינה רוחנית. **בזה אנחנו החזקים יותר** והקב"ה לנו עזרת מצר, ושא תשועת אדם: באלקים נעשה חיל, והוא יבוס צרינו, תהלים ס"ו ס"ז. אבל מבחינה כוחנית, כח גופני, כח של כל מיני נשק, פצצות וכו' - אין לנו. אנחנו רק קבוצה קטנה 'פיצית' (קטנטונת), של יהודים אמיתיים בעולם-הזה. אבל אנחנו עם ה', ואם אנחנו עם ה' - אז הם לא יכולים להפיל אותנו. לא יכולים. (מזמור ל"ז ב"ד)

לכן, כדי להינצל מכל הסבל הזה, אנחנו חייבים לצעוק לקדוש ברוך הוא, ולבקש עם כל המהות שלנו שה' יסלח לנו, ולהגיד וידוי ויקרא כ"ו, תהלים ק"ו. **אנו צריכים לבקש מהקב"ה לעזור לנו לקשור איתו קשר חזק, שה' לא יאשים אותנו ולא יעניש אותנו על כל העבירות שלנו ויפי אָתָה ד' טוב וסֶלָח...** שה' יעזור לנו לעשות תשובה ולהיות קדושים, שוב, בלי כתם על הנשמה. אנחנו צריכים לבכות ולבקש - גם סליחה וגם קירבה וישעיהו כ"א: 'אם תבקעוין בעיני - שבו אתיו...'. ירמיהו ל"א ח': 'בבכי יבואו...'. ר' שע"ת ש"א העיקר הט"ו, וברגע שנתחיל להוריד את כל הקליפות שנדבקו בנו ונשבור את המחיצה המפרידה בינינו לקב"ה - אז נוכל שוב להתחבר למקור שלנו ור' שפת אמת, ניצבים תר"ן, ד"ה בפרשת התשובה. וזה יהיה יותר טוב מגן עדן! (ואבות ד' י"ז: 'יפה שעה אחת בתשובה ומעט ט...').

ולכן, אני מבקש מכם, למה לסבול?... עכשיו, עכשיו! תשתדלו, תעשו, תעזבו את הגשמיות, תעזבו את זה, **עוד מעט לא יהיה כסף** נצטרך שיהיה לנו בטחון רק בה' - ולא בשום דבר אחר. אנחנו כבר יודעים שכל העניין של הרופאים, בתי-החולים, הביטוח-הלאומי, הפוליטיקה וראשי-המדינות - הכל שקר, שקר, שקר... (סוף מזמור ק"ח). רק על הקב"ה אפשר לסמוך, ואנחנו צריכים, חייבים להגיע למצב הזה, לבטוח רק בקב"ה - ולא במשהו אחר. **תהלים ק"ח מ**. אנחנו בוטחים רק בקב"ה, ריבונו של העולם, ואין לנו שום כוח בלי זה. אנחנו עם קטן, 'פיצי', כמו שאמרתי - אין לנו את הכוח, אבל אם אנחנו עם הקב"ה - אין דבר בעולם שיכול להפיל אותנו, לא בעולם הזה ולא בשום עולם **מזמור צ': זמעולם עד עולם אָתָה קָלִי**. אבל אנחנו צריכים לרצות, לרצות לעזוב את עגל-הזהב, לרצות לעלות רוחנית ולעזוב את הגשמיות, להתבודד מעולם השקר הסובב אותנו **לְבַדְד יִשְׁכּוּ, רַעֲמֵי פֶרִי נִשְׂא, שִׁמְשֵׁשׁ כָּלֵל חַח, לִסְגוֹר אֶת עֲצָמָיו בְּתוֹךְ הַבָּתִּים, בְּתִי-הַכְּנֹסָה, וּבְתִי-הַמְדֻרָשׁ, שְׁלֹנוּ, וְלֹא לַתֵּת לַרְשָׁעִים לְמִשׁוֹךְ אוֹתָנוּ לְשִׁקֵּר שְׁלֵהֵם. וְאִם נַעֲשֶׂה אֶת זֶה - אִזּוּ יִהְיֶה לָנוּ נֹצֵחַ. נֹצֵחַ - שְׂבַכְל יוֹם, כָּכֵל רַגַע, תִּהְיֶה לָנוּ הַנֶּאֱמָר וְשִׂמְחָה אֱמִיתִית יוֹתֵר גְּדוֹלָה מֵהֶרְגֵּעַ הַקּוֹדֵם** (מזמור ס"ח: 'צַדִּיקִים יִשְׂמְחוּ וְעֲלִצּוּ... וְיִשְׂשׂוּ בְשִׂמְחָה...'). כי אנחנו נתקרב יותר ויותר לקב"ה עד שנהיה אחד איתו (קוב"ה אורייתא וישראל חד הוא)

אני לא יכול להסביר בדיוק מה יהיה בעולם הבא **וְעֵין לֹא רָאָתָה...**, רק את הקצת הזה אני יכול להגיד. מה שאני כן יכול להגיד שזה צריך להיות משהו 'מעל ומעבר', משהו שעכשיו אין לנו את הכלים והיכולת הרוחנית להבין את זה, אבל כשנגיע לזה, נהיה בריאים ושלמים בגוף ובנשמה, נהיה כל כך נקיים מכל הלכלוך והקליפות שנדבקו בנו מהחטא-הראשון ועד היום הגדול והנורא **ועי' שבת קנ"ג**, ורק ההרגשה הטהורה הזו תהיה כמו גן-עדן! **ועי' הרה"ח נ"ז: 'א' מעין עוה"ב'** ועוד מחכה לנו הרבה יותר מזה בעולם בלי יצר הרע. **וְיָצָאת רִוח הַשְּׁמָמָה אֲעִבִיר מִן הָאָרֶץ...**, זכריה י"ג

לשון הרמב"ם הלכות תשובה, סוף פרק ח':

הטובה הגדולה שתתהיה בה הנפש בעולם הבא - אין שום דרך בעולם הזה להשיגה ולדיע אותה. שאין אנו יודעים בעולם הזה אלא טובת הגוף, ולא אנו מתאווין. אבל אותה הטובה גדולה עד מאד, ואין לה ערך בטובות העולם הזה אלא דרך משל. אבל בדרך האמת שנערך טובת הנפש בעולם הבא בטובות הגוף בעולם הזה במאכל ובמשתה אינו כן. אלא אותה הטובה גדולה עד אין חקר, ואין לה ערך ודמיון. הוא שצמר דוד (תהלים ל"א): 'מה רב טובך אשר צפנת ליראיך וגו'.

וכמה כמה דוד והתאווה לחיי העולם הבא שנאמר: (תהלים כ"ו) 'לולא האמנתי לראות צבטב ה' בארץ חיים'. כבר הודיעונו החכמים הראשונים שטובת העולם הבא אין כח באדם להשיגה על בריה, ואין יודע גדולה ופייה ועצמה אלא הקדוש ברוך הוא לבדו. ושכל הטובות שמתנבאים בהם הנביאים לישראל אינן אלא לדברים שבגוף שנתגנזו בהן ישראל לימות המשיח בזמן שתשוב הממשלה לישראל. אבל טובת חיי העולם הבא אין לה ערך ודמיון, ולא דמיון הנביאים כפי שלא יפתחו אותה בדמיון. הוא שישעיהו אָמר (ישעיה ס"ד) 'עין לא ראתה אלקים וזולתך יעשה למחכה לו'. כלומר הטובה שלא ראתה אותה עין נביא ולא ראה אותה אלא אלקים, עשה אותה לאדם ששמחה לו...

לשון הרמב"ן בס' שער הגמול:

עכשיו ביארנו כוננתו בשכרי המצות ועונשו, ונחזור בקצרה: כי שכר הנפשיות וקיומם בעולם הנשמות נקרא לרבותינו זכרונם לברכה 'גן עדן', ופעמים קורין אותו 'עליה', ויישיבה של מעלה. ואחרי כן יבא המשיח, והוא מכלל חיי העולם הזה. ובסופה יהיה יום-הדין ותחיית-המתים, שהוא השכר הכללי הגוף והנפש, והוא העיקר הגדול שהוא תקנת כל מקרה הקדוש ברוך הוא, והוא העולם הבא, שבו ישוב הגוף כמו נפש, והנפש תדבק בודעת עליון כהדבקה בגן עדן עולם הנשמות, ותתעלה בהשגה גדולה ממנה, ויהיה קיום הכל לעדי-עד ולנצח נצחים...

אבא, אני כל כך מתגעגע לראות את זה כבר, ואני יודע שגם כל יהודי אמיתי מתגעגע לזה **וְיָדִיד נִפְשִׁי, ועכשיו, אבא, אנחנו צריכים להפריד את עצמנו מהגויים, מהגויות, מהפריצות ומכל הדברים השנואים על הקב"ה וישלח ר"פ ל"ה: 'הסרו את אֱלֹהֵי הַנֶּכֶר אֲשֶׁר בְּתַכְכֶּם, וְהִשְׁתַּחֲוּ, וְהִחְלִיפוּ שְׁמֹלֵתֵיכֶם...'** ולהשתדל לעשות רק את רצונו, גם אנחנו, גם בני-הזוג שלנו, גם האבות והאמהות שלנו, גם הילדים שלנו והנכדים שלנו והנינים שלנו. שוב: להיכנס לה'כאילו-גיטאות' שלנו, לשים מחיצה בינינו לבין העולם, ולחזור לתורת משה כמו שזה צריך להיות: בטהרה ובקדושה. **ובמדבר ס"ז ט"ז**

ש. מה הכוונה לצעוק אל ה'?

ת. דבר ראשון, כל יהודי חייב לעשות דין-וחשבון עם עצמו, להיזכר בכל העבירות שלו, גם אלה שעשה בלי כוונה, וגם, ה' ישמור, להיזכר בעבירות שעשה עליון. והוא צריך לעבור על כל עבירה, ולעשות תשובה בלב שבור והרבה דמעות **ויואל ב': 'שבו עדי כָּל לְבַבְכֶם, וּבְצוּם וּבְכִבֵּי וּבְמִסְפָּד...'** ר' ספר חרדים פרק ע"ז, עם רצון עצום לעשות תשובה, עם כאב בלב על הצער שהוא גרם לקב"ה בגלל העבירות שלו **וישעיהו ס"ג: וְהִמָּחָה מְרוּ וְעִצְבוּ אֶת רִיחַ קְדָשׁוֹ... נִפְחֵת ב' י"ב**. ואז הוא צריך לבקש מהקב"ה לסלוח לכל יהודי, זכר ונקבה, מבוגרים וילדים. לכל עם-ישראל. לבקש מהקב"ה לסלות, ולהגיד כמה שעם-ישראל משתדל להיות טוב, לומר לקב"ה כמה קשה להיות יהודי עכשיו, אחרי כמעט אלפיים שנות גלות - עם-ישראל עדיין מניח תפילין, שומר שבת, שומר כשרות, מתפלל, חוגג את החגים, הרבה מדברים אידיש כדי להבדיל בינינו לבין הגוים **ירמיה ל"א: 'הַצִּיבִי לָךְ צִנְיָיִם... שְׁתִּי לְבַף לְמַסְלָה...'** ועי' סה"מ לרמב"ם ל"ת ל', וסמ"ג לאוין נ"ג, הישיבות מלאות בחורים שלומדים וכו', ואפילו שזה קשה מאד - הזוגות הצעירים מוכנים להוליד ילד-אחרי-ילד כמה שזה קשה כספית, לגדל אותם, ולחנן אותם. מגדלים אותם בדרך התורה - ומוכנים לגדל כמה שיותר ילדים, ויש משפחות שיש להם אפילו עשרים ילדים! **וְיִשֶׁשׁ כִּצְאֵן מִשְׁפּוֹחוֹת...**

צריכים לדבר ולהגיד (לקב"ה) את הדברים הטובים שיש בעם-ישראל

תנודב"א רבה פרק י"ט. אנחנו יודעים שאנחנו הזור הכי-נמוך **ועקבתא דמשיחא**, ועם כל זה אנחנו רוצים להיות טובים, רוצים לעשות את רצון ה', אבל העולם מבלבל אותנו ומוריד אותנו **וברכות יו**. תפילת רבי אלכסנדר, **ועי' ביהגרי"א למאמר 'האי גלא'**. אנחנו צועקים לשמים שה' יציל אותנו, שלא ישכח אותנו. אחרי כל השנים בגלות - לא שכחנו את הקב"ה **וְכָל זֹאת בְּאֵתָנוּ וְלֹא שָׁכַחְנוּךָ...** אנחנו חלשים - ורק אתה ה' יכול להציל אותנו. לבקש מהקב"ה שכל עם-ישראל יזכה לקבל משיח צדקינו, ושנוכח לעולם הבא של משיח. **בשנה הבאה בבית המקדש!**